

УДК 342

Білоус О. – ст. гр. МЛ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДЕРЖАВНИЦЬКІ ІДЕЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Науковий керівник: к.і.н., ст. викл. Потіха О.Б.

Bilous O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

STATE IDEAS OF TARAS SHEVCHENKO

Supervisor: Potikha O.

Ключові слова: свобода, самостійність, національне визволення

Keywords: freedom, independence, national liberation

В історії української політичної думки важливе місце займають політико-правові погляди Тараса Григоровича Шевченка (1814–1861). Відомий український поет, письменник, художник та громадський діяч ніколи не був байдужим до долі української держави та своєї нації. Будучи кріпаком, Тарас Шевченко як ніхто інший розумів становище та прагнення простих українців – бути вільними та мати власну державу.

Формування його світогляду відбувалося в період кризи феодально-кріпосницької системи та процесу формування капіталістичних відносин. Життя виховало у Шевченкові революційний дух, тому його твори глибоко пронизані несприйняттям самодержавства. Він критикував царів та імператорів, які чинили свавілля й насильство над людиною. Його політична позиція – протест проти гноблення та поневолення українського народу. Т. Шевченко засуджував тодішню законодавчу систему Російської імперії, яка стояла на захисті інтересів панівних верств населення. Він першим в історії української революційної думки показав злочинну сутність тодішніх законодавчих документів, рішуче висловлювався проти царських законів та їх юридичного пояснення, що мало не меті пригнічення простої трудової людини. Головною віссю його політичних поглядів є заклик до боротьби за національне визволення, політичні свободи, соціальну справедливість та утвердження державної самостійності українського народу.

Майбутнє України поет пов'язував з народним самоуправлінням, з громадською, колегіальною формою реалізації влади, яка мала бути гарантією від свавілля правлячої верхівки. Однією із засад самоуправління народу, на думку Т. Шевченка, була суспільна власність, а саме, власність на землю. Він хотів звільнити селян від кріпацтва, наділити їх землею та прагнув домогтися рівності прав і свобод людини.

В умовах національного та соціального гніту царської Росії Т.Г. Шевченко був ненависником абсолютної монархії. Його політичним ідеалом була демократична республіка, громадяни якої мали б рівні права, де не було б єдиновладдя та діяв представницький орган влади. Запорукою добробуту громадян у державі, на думку Шевченка, мало бути справедливе законодавство.

Важливою місією Т. Шевченка як громадсько-політичного діяча була його діяльність у Кирило-Мефодіївському товаристві (1845–1847). Разом Шевченком до нього входили Микола Костомаров, Василь Білозерський та інші братчики, що були тоді студентами Київського університету. Товариство мало за мету національне та

соціальне визволення України, скасування кріпацтва та проголошення демократичних прав і свобод. Майбутню державу кирило-мефодіївці бачили як федерацію слов'янських народів, у складі якої мали перебувати Україна, Росія, Польща та інші слов'янські держави. Т. Шевченко, будучи революційним демократом, стояв на позиції національної революції, в результаті якої повстала б демократична держава. Хоч політична діяльність Тараса Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві завершилась 25-річним засланням його до Оренбурга, та це був надзвичайно важливий етап національно-визвольної боротьби для українського народу.

Аналізуючи державницькі ідеї Т.Г. Шевченка, можна стверджувати, що його політичні погляди були побудовані на засадах національного визволення, соціальної справедливості, революційності, демократизму та самостійності Української держави. Його твори мали великий вплив на розвиток національної свідомості українського народу, на формування визвольних ідей української інтелігенції, здатної до боротьби за соціальну рівність та національну свободу.

УДК 327.5

Голдаєвич Т. – ст. гр. МЛ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОМПРОМІС ЯК МЕТОД ВИРІШЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО КОНФЛІКТУ

Науковий керівник: к.і.н., ст. викл. Потіха О.Б.

Holdaievych T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMPROMISE AS A METHOD FOR SOLVING POLITICAL CONFLICT

Supervisor: Potikha O.

Ключові слова: політика, конфлікт, компроміс

Keywords: policy, conflict, compromise

Питання вирішення конфліктів у політиці є досить актуальним, оскільки в політичній сфері в порівнянні з іншими сферами суспільного життя вони виникають найчастіше. Причини їх виникнення криються в самій природі політичних відносин. Політичні відносини – це відносини влади, які засновані на пануванні одних і підпорядкуванні інших, на перевазі одних суб'єктів та їхніх інтересів над іншими, що й спричиняє зіткнення і протиборство. Саме політична сфера життєдіяльності суспільства дала історії велику кількість конфліктів.

Знайти методи вирішення конфліктів та раціонально вирішити їх намагались ще філософи у давнину, проте вироблення власне конфліктологічних концепцій розпочалося на початку ХХ ст. Одним із способів розв'язання конфліктів є компроміс.

Поняття „компроміс” у політиці трактується як поступка деякими вимогами, відмова від частини власних вимог на користь угоди з іншою стороною. Компроміс включає також такі ознаки, як об'єднання і співробітництво взаємодіючих сторін та деякі характеристики взаємного протиборства, що виявляються у стосунках між цими